

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Additio Ad Qvæstiones Selectas in 1. 2. S. Thom. olim
impressas**

Requesenius, Josephus M.

Romæ, 1675

An hæc potentia sufficiens proxima, vel remota sit moralis, an solum
physica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38791

fentiunt, qui putant obligare legem imperantem, ac iubentem, quamvis nulla detur in subdito potentia sufficiens proxima, vel remota ad exequendum opus imperatum. cæterum minus philosophice, & quoad consequentiam errat, qui concedit non peccare eum, qui caret potentia ad non peccandum, quam qui admittit impotentiam ad non peccandum, & agnoscit peccatum in homine impotente illud vitare.

SECTIO III.

An hæc potentia sufficiens proxima, vel remota sit moralis, an solum physica.

91 **A**D solutionem suppono duplicem à Theologis distinguuntur potentiam, ac libertatem bene operandi: physicam vnam, quæ ita præbeat virtutem operatiuam, ut licet possit reduci, ferè nunquam reducatur in actum, vel ob vehementem inclinationem appetitus ad bonum delectabile, & inhonestum, vel
ob

ob ingentem auersionem ab aliquo molesto superando per actuale exercitium actus boni : moralem alteram, per quam voluntas non solum possit, sed etiam aliquando, imò pluries recte operetur, & ita vtriusq; potentiae distinctionem explicat Lugo disp. 2. de Incarnat. sect. 1. num. 14. his fere verbis, *ad hoc ut aliquid sit moraliter impossibile, duo requiruntur, nec unum sine altero sufficit, scilicet, quod illud nunquam fuerit, vel futurum sub conditione in hac, vel alia simili hypothesis, & praeterea quod hoc ipsum oriatur ex summa difficultate, quam vincere oportet ad illud ponendum.* Hac praemissa distinctione.

92 Quamplures Theologi docent ad seruandam legem, ac superandam tentationem grauem, sufficere homini, solam potentiam physicam absque vlla potentia morali, vnde transgressio legis, & consensus hominis grauiter tentati, diceretur necessarius necessitate morali, & liber libertate physica, quæ minor esse non potest in ordine ad demerenda-

rendum, vnde cum Apostolus 1. ad Corinth. 10. ait, *benedictus Deus, qui non patitur tentari vos supra id, quod potestis*, intendit solummodò Deum non permittere homini tentationem supra id, quod non potest physicè; aliter supponeretur sublata libertas, & potentia ad peccandum inseparabilis à libertate, & potentia physica ad resistendum tentationi, vt habet Suarez lib. 1. de gratia cap. 24. & innuit Sanctus Thomas 2. 2. quæst. 77. art. 7. & quæst. 89. art. 3. similiter quando Concilium Mileuitanum can. 5. Africanum cap. 80. & Tridentinum sess. 6. can. 2. decernunt gratiam dari, non vt facile, sed vt simpliciter, & absolutè possimus, vel loquuntur de solis actibus supernaturalibus, vel non excludunt potentiam physicam in ordine ad exercitium operationis honestæ naturalis. Ego in hac controuersia duo breuiter asfero.

93 Prima Conclusio, certum est necessariam esse potentiam, & libertatem physicam ad meritum, vel de-
me-

meritum. Patet primo, quia damnata est sententia Baij tribuentis homini impotentiam ad non peccandum, ac resistendum tentationibus sine vlla libertate indifferente ad opposita. Secundo, quia sublata potentia physica, tollitur omnis libertas, quæ est radix meriti, vel demeriti, ideoque Cardinalis de Lugo disp. 26. de Incarnat. sect. 10. num. 134. agnoscens in Christo moralem impotentiam ad eligendum opus supererogationis minus perfectum, docet, Christum liberè elegisse opus magis perfectum cum merito, quia, ad electionem oppositi habuit potentiam, & libertatem physicam, quæ est omninò necessaria ad libertatem simpliciter, & ad meritum, vel demeritum.

94. Secunda Conclusio homini lapso in statu viæ concedendam esse aliquam potentiam moralem ad legem seruandam, ac resistendum tentationi graui, ita Ruiz disput. 39. sect. 2. & disp. 45. sect. 3. num. 6. vbi ait, Iudæ datam fuisse potentiam,

con-

conuersionis, ac pœnitentiæ. Pro-
 batur primò. Si pura potentia phy-
 sica sufficit homini viatori existenti
 in via ad suum terminum, vt dicatur
 liberè potens mereri, ac demereri,
 eandem facultatem, & media con-
 ferret Deus viatoribus; ac in multo-
 rum sententiâ confert damnatis, qui-
 bus inest potentia purè physica ad
 non blasphemandum, nec Deum
 odio habendum, ac proinde, eo mo-
 do esset possibilis viatori consecutio
 salutis, aut præseruatio à lapsu, quo-
 niam odò est possibile damnato existen-
 ti in termino, non blasphemare, nec
 Deum odisse. Ex quo fit, non adesse
 potiore rationem dicendi statum
 damnatorum esse statum termini,
 Hominum verò statum viæ, & in
 vno statu esse possibilem salutem,
 in altero verò impossibilem, si vtris-
 que eadem prorsus pura potentia,
 ac libertas physica inesset ad bene,
 vel saltem non male operandum.
 Imò peioris conditionis esset Via-
 tor, quam damnatus, quia huic non
 imputarentur peccata ad nouam pœ-
 nam,

nam, sicuti imputantur illi. Quid autem peius excogitari potest, quam necessitas ad subeundos cruciatus sine vlla prudenti spe eos euitandi, quos tamen euitant damnati?

95 Probatur secundo ratione à priori. Ille censetur prudens institutor, qui maiorem, vel saltem æqualem virtutem dat in ordine ad finis intenti consequutionem, quam in ordine ad eius carentiam, quam non intendit, aliter potius intendere negationem finis, quam finem, cuius intentio dignoscitur ex actiuitate, & conditione mediorum, sed si homo haberet naturaliter impotentiam moralem ad finem, & necessitatem moralem ad carentiam finis non haberet æqualem, ne dum maiorem virtutem ad finem intentum ab Auctore naturæ. Ergo Auctor naturæ non diceretur instituere prudenter hominem ad assequendum finem Beatitudinis, ad cuius assecutionem daret potentiam physicam, & impotentiam moralem. Confirmatur, de ratione legis est intendere bonum

num commune possibile, hoc est, non ita arduum, vt subditi sustinere debeant ingentes, ac insuperabiles difficultates ad illud consequendum, ergo si obiectum legis Diuinæ tantam afferret difficultatem hominum communitati, vt nemo vnquam, aut vix, esset illam superaturus, corrueret ratio legis, & bonum ab ea intentum, vnde quemadmodum potentia purè physica ad vitandum malum, & assequendum bonum à nemine est prudenter eligibilis, ita nemo nisi imprudens potest eam conferre, ac intendere ad assecutionem finis per legem intenti. Urgeo. Deus non minus debet esse prouisor hominis, quam sit creaturarum inferiorum, ergo si his dat media sufficientiā ad possessionem sui finis, verbi gratia lapidi ad quietem in centro, multo magis eadem conferet homini lapsō omnium creaturarum præstantissimo, ex suppositione, quod illi concedat statum viæ ordinatum ad beatitudinem. Urgeo ex vna parte alia media debentur sta-

statui viatoris ad finem consequendum, quæ non sunt debita ei, qui ad eum finem amplius non ordinatur; Sic iter facturo debetur equus, vel currus, aut aliud medium, quo valeat iter facere, non verò illi, à quo nullum est iter faciendum; alioquin nulla apparet ratio, cur homo potius dicendus sit viator in statu mendi, ac demerendi, quam in termino, & in statu, in quo nec mereri possit, nec demereri. Et ob hanc causam concedendas omnino censeo Angelis viatoribus vires morales ad resipiscentiam durante tempore viæ, vt docui in tract. de Angelis.

96 Hinc recte infert Suarez lib. 1. de gratia cap. 24. num. 34. *sine potestate morali deliberandi, motus voluntatis non potest esse peccatum mortale, & in fine, voluntas auxilio gratiæ destituta non peccaret mortaliter cedendo tentationi, quia ad peccandum mortaliter, necessaria est potentia moralis vitandi peccatum, saltem pro eo tempore, vel momento, in quo peccatur, quia debet esse actus humanus. Quapro-*

propter cum Patres docent hominem lapsum teneri ad orandum, ut vincat tentationem, intelligunt hanc orationem esse pro impetranda potentia morali immediata, qua caret ad exequendum immediate præceptum, non pro remota, & immediata, quæ est proximè, & completè sufficiens ad orandum, sine qua, nec teneretur orare saltem sub graui, ut ait Suarez citatus.

97 Dices primò hanc doctrinam contradicere Patribus, & concilijs definientibus hominem esse simpliciter impotentem ad resistendum tentationi graui; hæc autem impotentia non est nisi moralis. Respondeo eorum definitiones hunc sensum continere, ut nemini debeat potentia morali, immediata, & adæquata ad resistendum tentationi, quod vltro concedo, non tamen aliqualis, & mediata, ratione cuius datur distinctiuum status viatoris à statu termini, ut probaui sect. præced. ratione, & auctoritate Augustini negantis peccatum in eo, qui non habet
facul-

facultatem sufficientem ad non pec-
 candum, alioquin daretur repro-
 bis occasio damnandi prouidentiam
 Diuinam, vt exigentem à natura opus
 moraliter impossibile, & exequutio-
 nem præceptorum, quæ nullus um-
 quam homo viator sit exequuturus;
 & ideo ad remouendam hanc excu-
 sationem recte Chrysost. hom. 16. in
 epist. ad Hebr. inquit, *non potes di-
 cere, non possum; neque accusare con-
 ditorem, si enim impotentes nos fecit,
 & deinde imperat, culpa eius est, quo-
 modo ergo ais, multi non possunt, &
 nolunt, si enim voluerint, omnes po-
 terunt;* Vnde probabile mihi est,
 Deum exprobraturum reprobos, quod
 non bene operati sint cum iisdem,
 planè viribus moralibus, cum quibus
 alij se disposuerunt ad salutem, vt
 non impotentia, sed suæ liberta-
 ti tribuant propriam damnationem,
 nec possint Deo respondere, quod
 exegit ab ijs opus, quod nemo, & in
 nullis circumstantijs exequitur.

98. Dices secundo ex Lugo cit.
 sufficit in Christo pura potentia phy-

H   fica

fica ad eligendum opus minus perfectum, ut dicatur liber, & potens mereri per electionem moraliter necessariam operis perfectioris, ergo eadem potentia sufficiet, ut viator dicatur mereri, ac demereri. Respondeo quidquid sit de antecedenti, nego paritatem, quia Christus Dominus non erat in statu Viatoris, in ordine ad finem suæ Beatitudinis, quam ab initio Incarnationis est perfectissime assecutus. At viator, qui debet per fugam à malo, & per accessum ad bonum lucrari suam beatitudinem, non esset sufficienter ordinatus ad illius assecutionem, si careret potentia morali non peccandi, & bene operandi, ut supra dictum est.

99 Dices tertio homini inest sola potentia physica ad vitanda omnia venialia collectiue, & tamen peccat, dum ea omnia non vitat. Resp. satis esse, si possit moraliter ea singillatim vitare, ut dixi in tract. de gratia auxiliatrice. Addo posse dari peccatum veniale cum sola potentia physica, quia cum morali ad vitandum

mor-

mortale, potest homo assequi beatitudinem, dum veniale non destruit gratiam, & ius ad illius possessionem, quemadmodum destruit mortale.

SECTIO IV.

Inferuntur aliquot corollaria.

100 **H**inc infero primo dari omnibus adultis viatoribus fidelibus, ac infidelibus, auxilia sufficientia proxime, aut remote ad salutem consequendam, licet diuersimode pro diuersitate statuum. Hæc illatio desumitur ex scriptura, in qua pluries fit mentio de vniuersali vocatione per gratiam, Matth. 11. *venite ad me omnes, & cap. 22. quoscunque inueneritis, vocate ad nuptias.* Ioan. 1. *illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum,* quæ verba de illuminatione ad fidem, & gratiam consequendam intelligunt expositores apud Maldonatum, & Salmeronem; sed quia hæc loca fuscè congerunt, ac perpendunt Ruiz disp. 39. de prædest. à sect. 3. & seq. &